

Türkiye'nin hareket planı

Cumhur-başkanı Tayyip Erdoğan'ın Birleşmiş Milletler (BM) toplantısı için New York'a yaptığı 5 günlük ziyarette dönüm noktalarından biri ABD Başkanı Barack Obama'nın telefonu ve hemen ardından Başkan Yardımcısı Joe Biden'in ziyaretiydi. Erdoğan'ın, ABD tarafının talebi üzerine yaptığı bu görüşmelerden sonra, yetkililerin verdiği bilgi, Türkiye'nin tezleri ve taleplerinin büyük ölçüde kabul gördüğü şeklindeydi. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın New York'tan dönerken sorularımıza verdiği yanıtlar da bu görüşmeler sonrasında Türkiye'nin hareket tarzının netleşmeye başladığını gösterdi.

Üç öncelik

Cumhurbaşkanı Erdoğan, dönüş yolunda Türkiye'nin koalisyonun yapacağı çalışmalar sonrasında kendisine verilecek görevleri yerine getireceğini açıklamasının yanı sıra, Ankara'da yapılacak güvenlik toplantısı ve ardından tezkerenin çıkarılmasıyla harekete geçileceğini vurgulaması bir "kararlılık" işaretiydi.

Bu açıklamalarla IŞİD'e karşı oluşturulan koalisyonda Türkiye'nin askeri olarak da aktif görev alacağı yansıtılmış oldu.

Erdoğan'ın ABD'de ve dönüş yolunda yaptığı değerlendirmeler, Türkiye'nin planını ve önceliklerini içeriyordu. Bu öncelikleri şöyle özetleyebilirim:

- 1- Koalisyonla birlikte hareket etmek.
- 2- Koalisyonla birlikte Suriye tarafında uçuşa yasaklanmış güvenli bölge oluşturmak.
- 3- Suriye'de muhaliflerin güçlendirilmesi yoluyla Şam'da yeni bir yönetim oluşmasıyla kalıcı bir siyasal çözüme ulaşmak.

Askeri hareket tarzı

Bu plan çerçevesinde Ankara'nın askeri hareket tarzı da şekilleniyor. Genelkurmay Başkanlığı, Suriye tarafında oluşturulması düşünülen güvenli bölgeyle ilgili seçenekli planları hazırlamış durumda. Hükümetten gelecek talimata göre bu planları uygulamaya koymak üzere hazırlıklar da tamamlandı.

Askeri hareket tarzı da şöyle yansıtılabilir:

- 1- Suriye tarafında güvenli "cep"ler veya karşıda yerleşim bulunan ve "hassas" sayılan yerlerde sınır boyunca güvenlik şeridi oluşturacak tarzda hareket etmek.
- 2- Güvenli bölge oluşturulduktan sonra, karşıya saldırı tarzında değil, kendisine bir saldırı olması veya IŞİD'in sivil halka saldırarak katliama girişmesi halinde kara ve hava kuvvetleriyle müdahalede bulunmak.
- 3- Askeri olarak koalisyon güçlerine lojistik destek sağlamak.

'Tampon' değil

Askeri uzmanlar Suriye tarafında oluşturulacak şeridin "tampon bölge" olarak değil, "güvenli bölge" olarak isimlendirilmesi gerektiğine dikkat çekiyorlar.

Askeri kaynaklar tampon bölgenin çatışan iki devlet arasında söz konusu olduğunu, iki devletin güçleri arasında tampon bölge oluşturulabileceği bilgisini verirken, Türkiye'nin Suriye ile bir çatışma içinde olmadığını, bu nedenle güvenlik nedeniyle alınacak önleme tampon bölge denilemeyeceği üzerinde duruyorlar.

Askeri kaynaklara göre, Suriye sınırında oluşturulması düşünülen güvenlik bölgesi düz bir hat şeklinde değil, değişik derinliklere sahip, girintili-çukuntılı

bir yapıya sahip olacak.

Tezkerede geçiş izni

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ankara'nın 2 Ekim'de Meclis'e gelecek tezkerenin kabulünden sonra harekete geçileceğini açıklayınca, Meclis'ten alınacak yetkinin eskiden alınanlara göre ne gibi farklılıklar taşıyacağı sorusu da gündeme geldi.

Tezkerenin temel konusunu kuşkusuz Türk askerinin Suriye'ye gönderilmesi oluşturacak. Ancak Türkiye, koalisyonla birlikte hareket edeceği için, yabancı silahlı güçlerin Türkiye'de kalmadan Suriye topraklarına geçiş izni için hükümete yetki verilmesi de olasılık dahilinde.

Oluşturulacak güvenli bölgenin sadece Türk askeri tarafından değil koalisyonun askeri güçleriyle birlikte korunmasının ilk tercih olduğu düşünülürse, tezkerede bu yönde bir düzenlemenin olması da güçlü bir olasılık.

Köşk'te zirve

Askeri yönü de olan böyle bir harekât öncesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan, Köşk'te muhalefet liderlerinin de katılacağı bir zirve yapmak ihtiyacı duyar mı?

New York'tan dönüş yolunda Cumhurbaşkanı Erdoğan bu soruma, "Olabilir tabii ama muhalefetin tutumunu biliyorsunuz" yanıtını verdi.

Bu yanıttan Erdoğan'ın, muhalefete özellikle CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun daha önceki beyanları nedeniyle olumsuz yanıt vereceği tahminiyle zirve daveti yapmayı pek düşünmediği anlaşılıyor.

Kılıçdaroğlu, "savaş hali" hariç Köşk'e çıkmayacağını açıklamıştı.

CHP liderinin bu durumu savaş hali sayıp saymayacağı da şimdilik bilinmiyor.